

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Αιμιλία Μαργέτη
Γεώργιος Σκούμας

ΣΚΟΠΟΣ

Η ταξινόμηση & αρχειοθέτηση σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή αρχειακού υλικού του Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης το οποίο αφορούσε σωματεία και ειδικότερα τις αιτήσεις αυτών που καταθέτονταν στο Πρωτοδικείο με σκοπό την έγκυρη αναγνώριση τους

Η εργασία μας αποτελείται από δύο μέρη, το θεωρητικό και το πρακτικό. Στο θεωρητικό μέρος γίνεται αναφορά στα

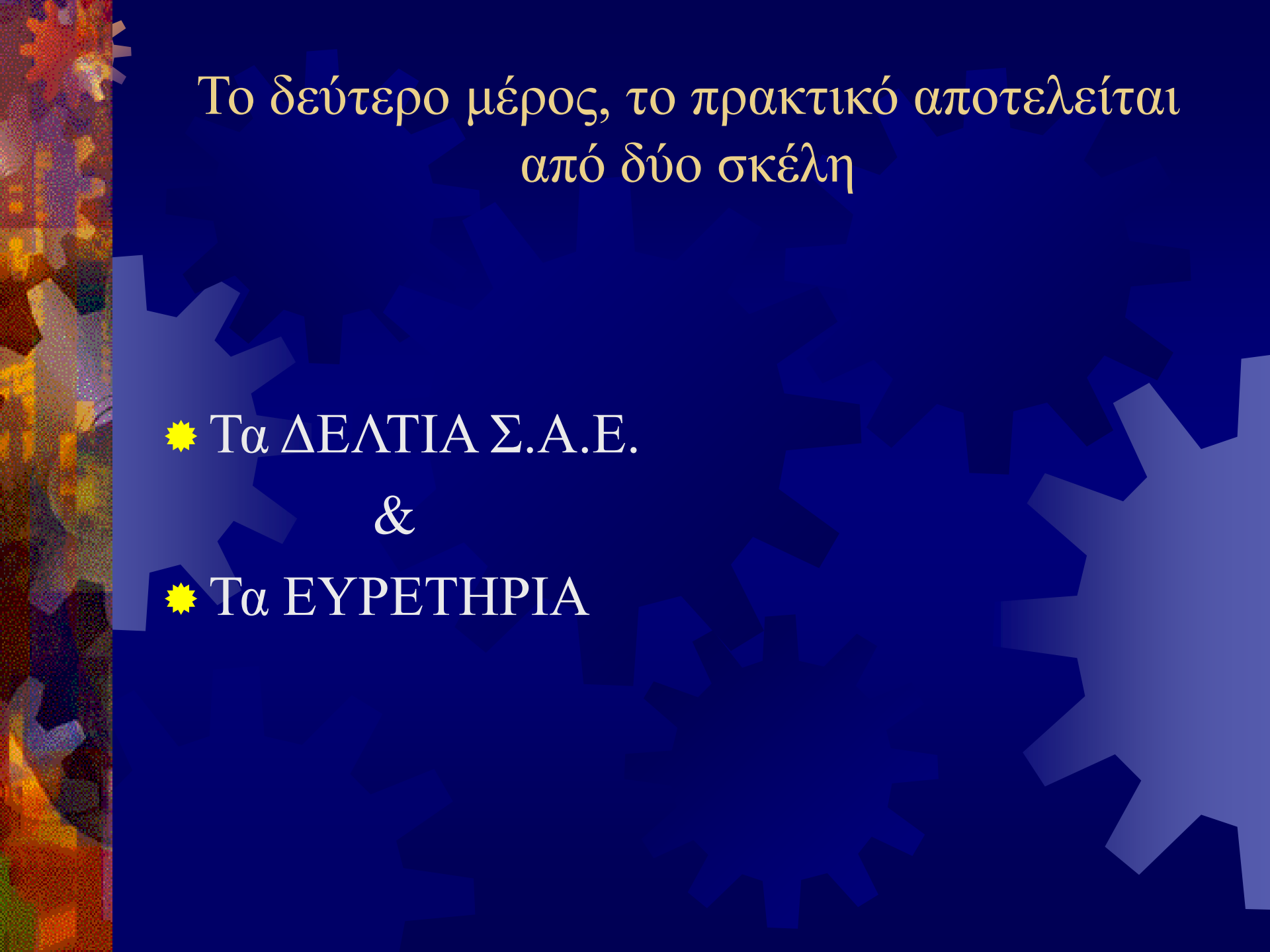
✦ Γ.Α.Κ.

✦ Ι.Α.Μ.

✦ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

✦ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

✦ ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΑΡΧΕΙΟΝΟΜΙΑΣ

Το δεύτερο μέρος, το πρακτικό αποτελείται
από δύο σκέλη

☀ Τα ΔΕΛΤΙΑ Σ.Α.Ε.

&

☀ Τα ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

Περιεχόμενο υλικού ταξινόμησης

Σωματεία διαφόρων ομάδων,
εργαζομένων, επαγγελματιών,
συντεχνιών κ.λ.π

Χρονολογική περίοδος που καλύπτει το αρχείο

Αρχές του 20ου αιώνα (1925) έως τις
τελευταίες δεκαετίες του 20ου αιώνα
(1989).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Αρχείο είναι ο τόπος όπου συνέρχονταν οι αρχές της πόλης ή έμεναν οι ανώτατοι άρχοντες και αρχεία, τα δημόσια έγγραφα, η ολομέλεια των αρχόντων, οι άρχοντες ».

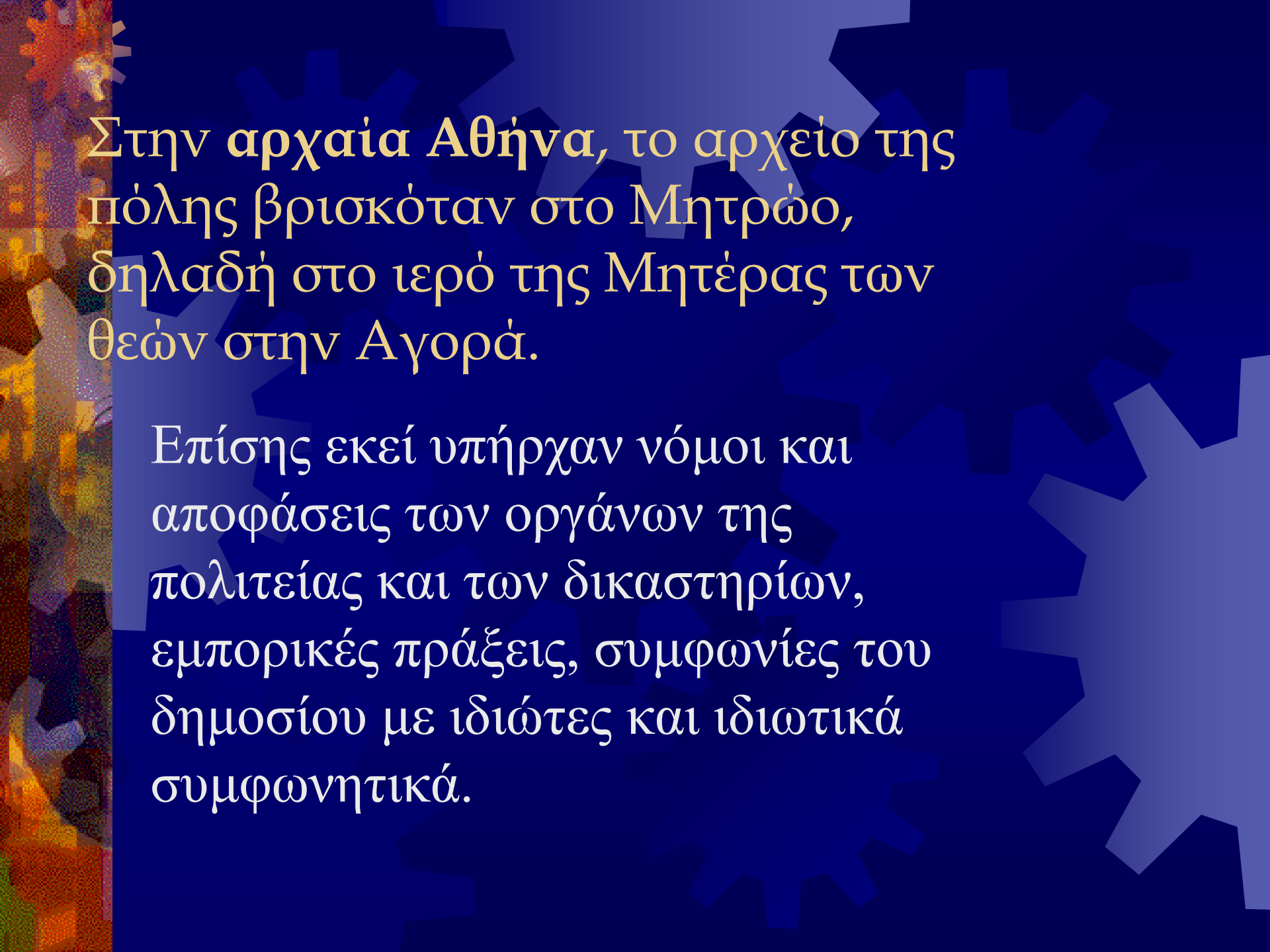
Χρήση του αρχείου στον ελλαδικό χώρο

Από τα μυκηναϊκά χρόνια και συγκεκριμένα τα αρχεία των ανακτόρων της Πύλου και της Κνωσού με τις χιλιάδες πήλινες πινακίδες γραμμικής Β γραφής.

Στους ελληνικούς χρόνους

Οι κοινότητες τηρούσαν μητρώα
και αρχεία περιουσιών και
δικαιοπραξιών.

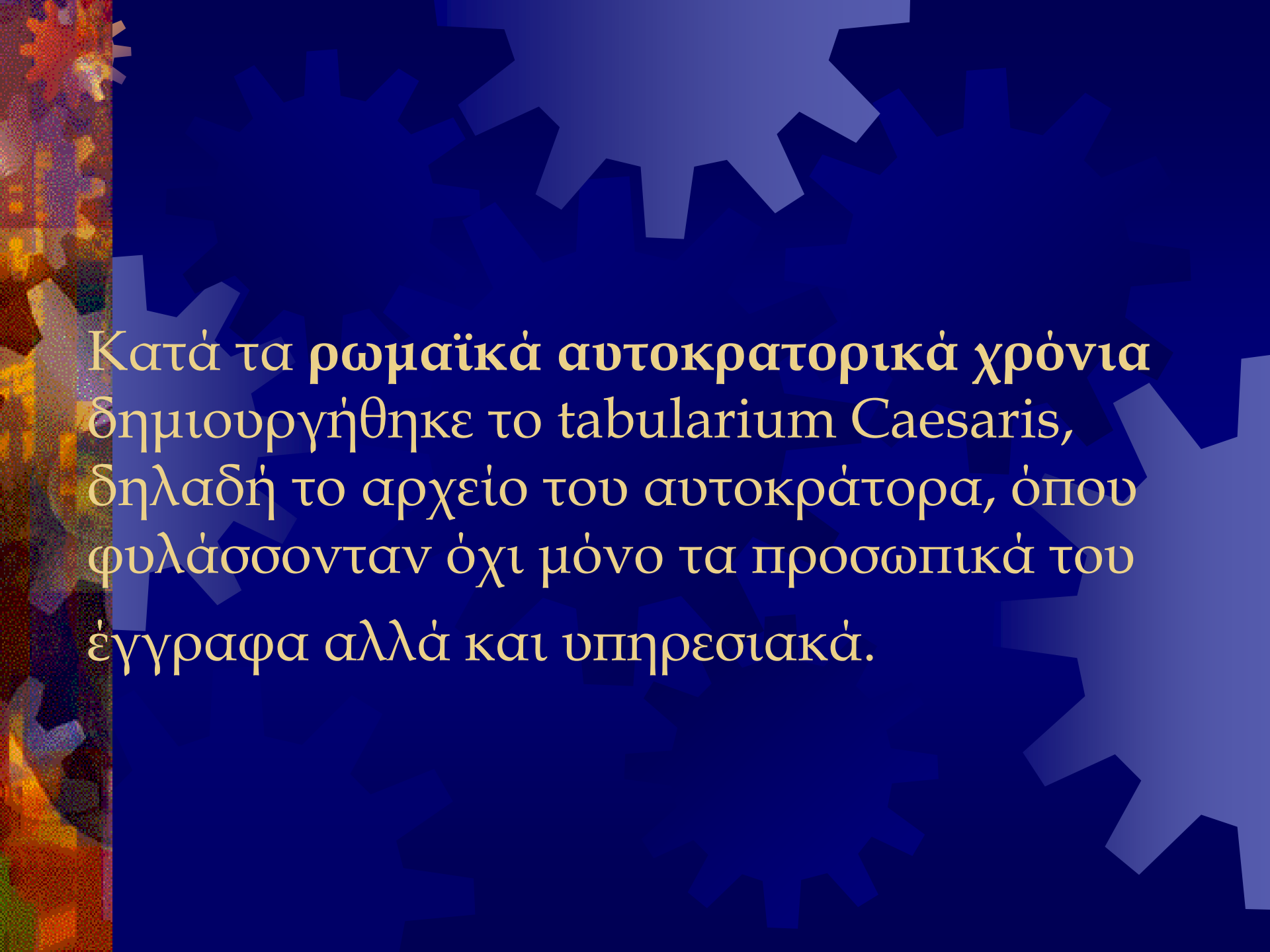
Στην αρχαία Αθήνα, το αρχείο της πόλης βρισκόταν στο Μητρώο, δηλαδή στο ιερό της Μητέρας των Θεών στην Αγορά.

Επίσης εκεί υπήρχαν νόμοι και αποφάσεις των οργάνων της πολιτείας και των δικαστηρίων, εμπορικές πράξεις, συμφωνίες του δημοσίου με ιδιώτες και ιδιωτικά συμφωνητικά.

Στην ελληνιστική εποχή το αρχειακό σύστημα αναπτύχθηκε τόσο πολύ, ώστε έμοιαζε με αυτό που ισχύει σήμερα.

Υπήρχαν συμβολαιογραφικές πράξεις, με τήρηση αρχείου πρωτοτύπων και αντιγράφων και με δυνατότητα επίσημης έκδοσης αντιγράφων μετά από αίτηση του βουλωμένου.

Κατά τα ρωμαϊκά αυτοκρατορικά χρόνια δημιουργήθηκε το *tabularium Caesaris*, δηλαδή το αρχείο του αυτοκράτορα, όπου φυλάσσονταν όχι μόνο τα προσωπικά του έγγραφα αλλά και υπηρεσιακά.

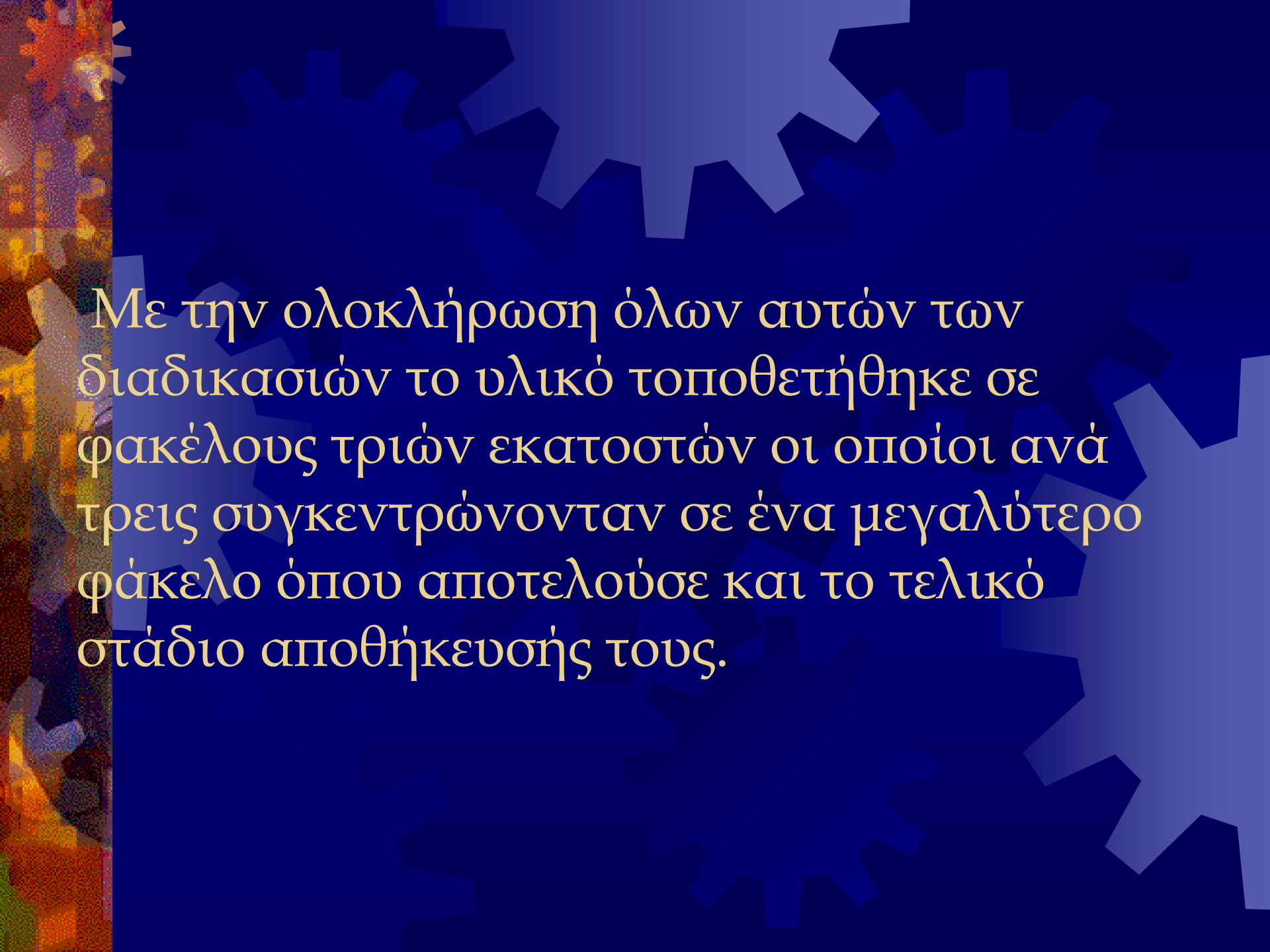

Το ελληνικό κράτος άργησε πολύ να λάβει επίσημα μέτρα για την οργάνωση των αρχείων.

Μόλις το 1914 τέθηκαν οι βάσεις της αρχειακής υπηρεσίας της χώρας μας, όταν ο Ελ. Βενιζέλος δέχθηκε σχετική εισήγηση του Γιάννη Βλαχογιάννη, που υπήρξε και ο πρώτος διευθυντής των Γενικών Αρχείων του Κράτους (ΓΑΚ).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

- ✦ καταγραφή σημαντικών στοιχείων του εγγράφου στα έντυπα δελτία ΣΑΕ.
- ✦ όνομα του σωματείου
- ✦ ημερομηνίες της ίδρυσης και διάλυσης αυτού
- ✦ ύπαρξη καταστατικού, πρακτικών , καταλόγου ονομάτων μελών και ιδρυτών
- ✦ παλαιά ένδειξη ταξινόμησης της κάθε αρχειακής μονάδας

Με την ολοκλήρωση όλων αυτών των διαδικασιών το υλικό τοποθετήθηκε σε φακέλους τριών εκατοστών οι οποίοι ανά τρεις συγκεντρώνονταν σε ένα μεγαλύτερο φάκελο όπου αποτελούσε και το τελικό στάδιο αποθήκευσής τους.

**ΣΤΟΝ φακέλο αυτόν
συμπληρώνονται τα οριστικά
στοιχεία του αρχείου**

- ✦ **ΑΒΕ (Αριθμός Βιβλίου Εισαγωγής)**
- ✦ **ΑΕΕ (Αριθμός Ειδικού Ευρετηρίου)**
- ✦ **Α/Α (Αύξοντας Αριθμός) του φακέλου**

Το επόμενο βήμα ήταν η καταχώρηση των στοιχείων από το έντυπο δελτίο **Σ.Α.Ε.** (Συνοπτικό Αριθμητικό Ευρετήριο) στο ηλεκτρονικό.

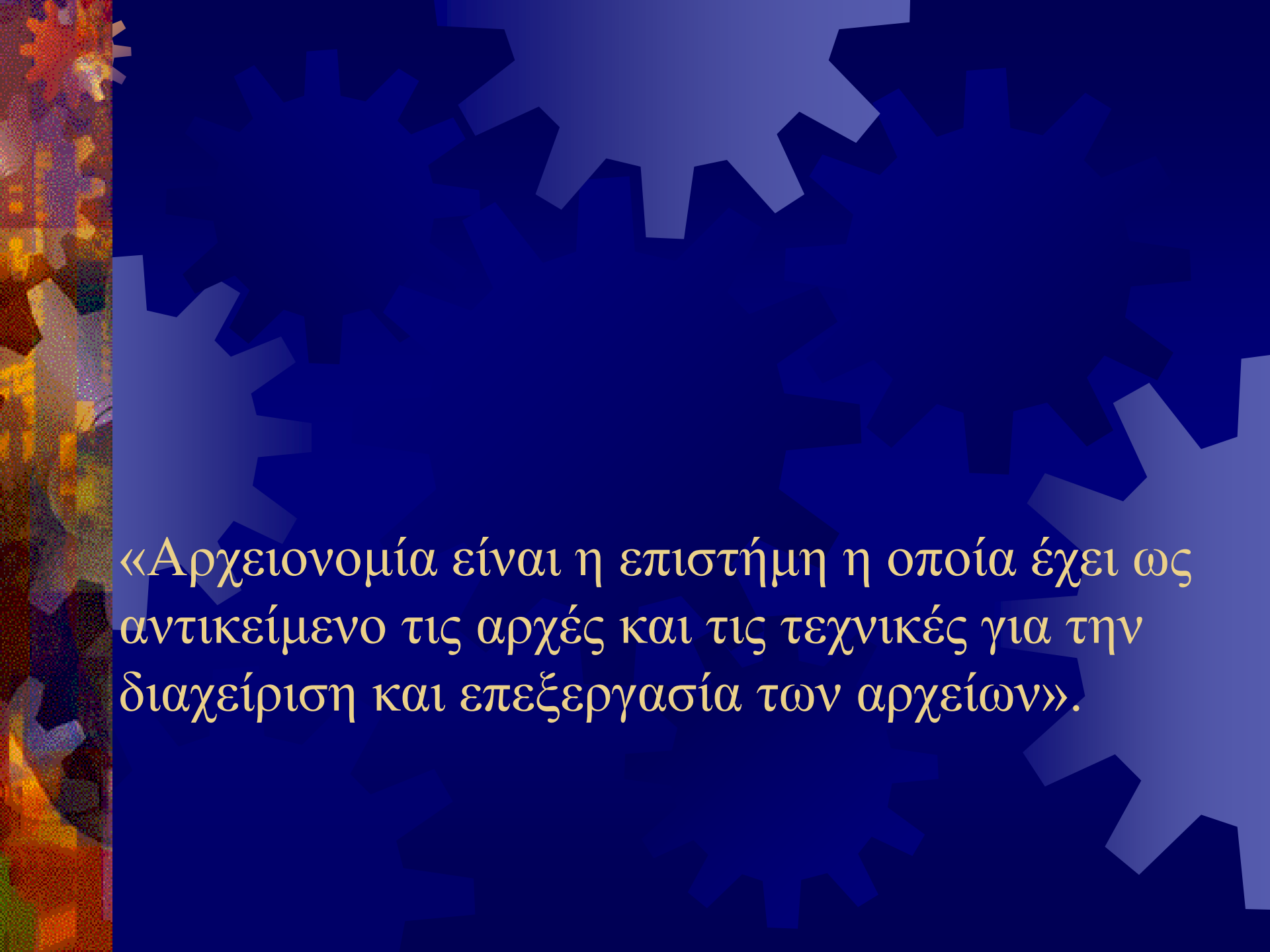
Στο ηλεκτρονικό δελτίο ΣΑΕ περιέχονται κάποια επιπλέον στοιχεία:

- ✦ ένας τετραψήφιος κωδικός που αποτελεί τον αριθμό του αρχείου (δηλ.0087 Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης)
- ✦ ένας αριθμός υπηρεσίας 1
- ✦ ένας αριθμός παραλαβής 10

Ο κωδικός του δελτίου αποτελείται πάντα από 18 ψηφία

Βασικές έννοιες: Αρχείο, αρχειονομία, αρχειονόμος

«Αρχείο είναι το σύνολο των μαρτυριών και των εγγράφων, αδιακρίτως χρονολογίας, σχήματος και ύλης, που σχετίζονται με τη δραστηριότητα του Κράτους, δημόσιων ή ιδιωτικών οργανισμών ή νομικών ή φυσικών προσώπων ή ομάδων φυσικών προσώπων».

«Αρχειονομία είναι η επιστήμη η οποία έχει ως αντικείμενο τις αρχές και τις τεχνικές για την διαχείριση και επεξεργασία των αρχείων».

Αρχειονόμος

Η Αρμοδιότητα του αρχειονόμου αφορά τη διαχείριση και οργάνωση των αρχείων σύμφωνα με τις αρχές και τις πρακτικές της αρχειονομίας. Ειδικότερα ο αρχειονόμος πρέπει βασιζόμενος στις θεμελιώδεις αρχές της αρχειονομίας και με την χρήση των διεθνών προτύπων (standards) να εκπονεί τα απαραίτητα εργαλεία

- ✦ πίνακας διαχείρισης τεκμηρίων
- ✦ ταξινομικό διάγραμμα
- ✦ εργαλεία έρευνας

Ο Αρχιωνόμος προβαίνει στις εξής αρχειακές εργασίες

- ✦ πρόσκτηση
- ✦ ταξινόμηση
- ✦ περιγραφή
- ✦ ευρετηρίαση
- ✦ συντήρηση
- ✦ προβολή τεκμηρίων

ώστε το αρχειακό υλικό να καθίσταται προσιτό
τόσο στη διοίκηση όσο και στην έρευνα.

Σύμφωνα με την αρχή των τριών ηλικιών τα τεκμήρια διακρίνονται σε **τρεις κατηγορίες-ηλικίες**

- ✱ ενεργά: τα τεκμήρια τα οποία χρησιμεύουν στις τρέχουσες υποθέσεις του οργανισμού
- ✱ ημιενεργά: τα τεκμήρια τα οποία παρ' ότι η υπηρεσιακή τους χρησιμότητα δεν έχει λήξει ακόμα, ωστόσο χρησιμοποιούνται πολύ σπάνια από τη διοίκηση
- ✱ ιστορικά: τα τεκμήρια των οποίων έχει λήξει η υπηρεσιακή τους χρησιμότητα και φυλάσσονται πλέον για ερευνητικούς και μόνο λόγους.

ΑΞΙΕΣ ΤΩΝ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

Η πρωτογενής αξία αποκαλείται και λειτουργική και αναλύεται σε επιμέρους αξίες:

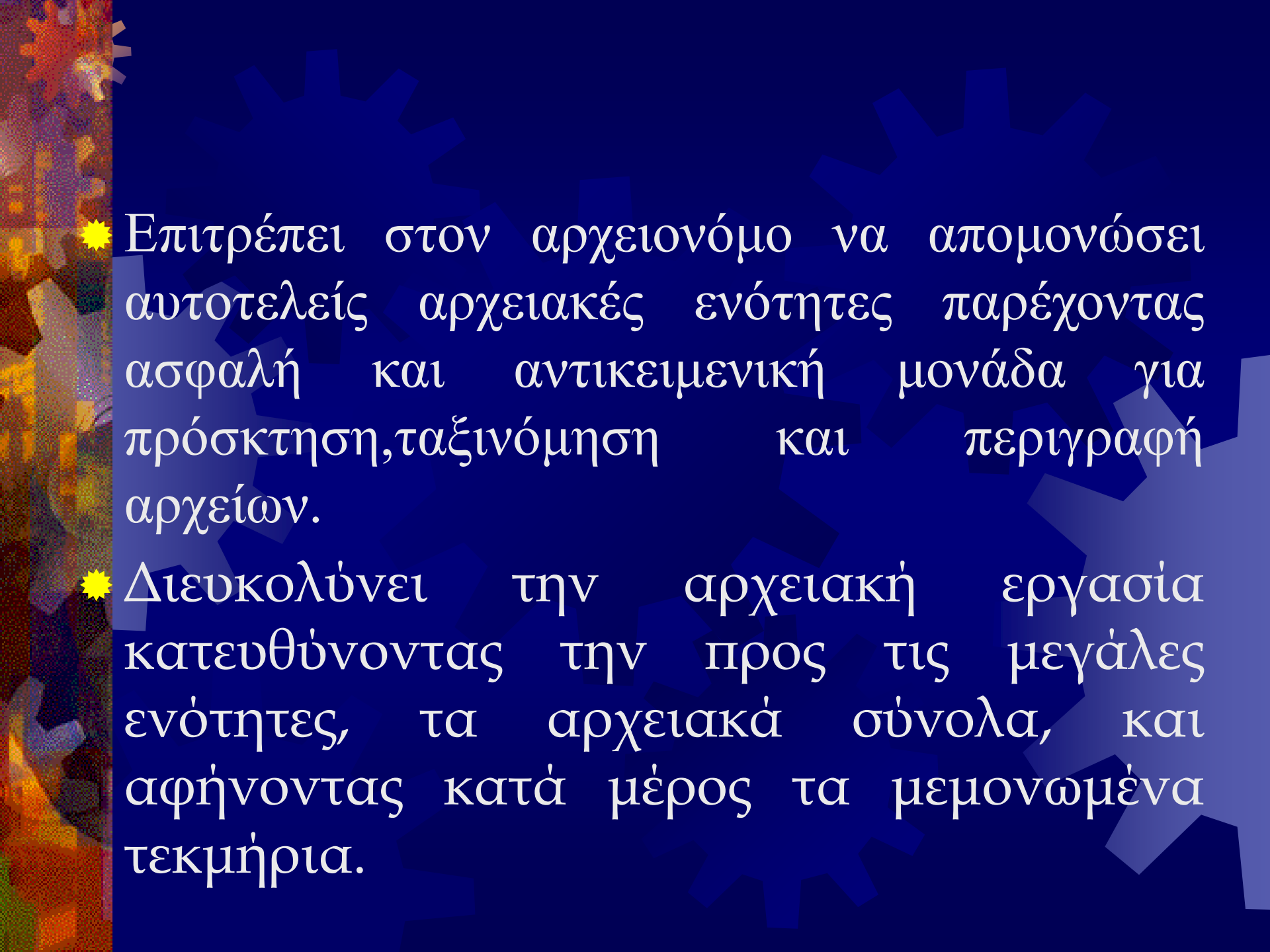
- ☀ Διοικητική αξία: χρησιμεύουν στην διεκπεραίωση των τρεχουσών υποθέσεων
- ☀ Οικονομική αξία: συνεπάγονται οικονομικά οφέλη ή δικαιώματα
- ☀ Νομική αξία: αναγνωρίζονται από το νόμο ως αποδεικτικά

ΑΡΧΕΙΑΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ

Αρχειακός δεσμός είναι η αρχή σύμφωνα με την οποία τα τεκμήρια προέρχονται ένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο πρέπει να μένουν συγκεντρωμένα και να μην κατατέμνονται, διασκορπίζονται ή αναμειγνύονται με τεκμήρια άλλων προσώπων(πρώτο επίπεδο). Περαιτέρω τα τεκμήρια πρέπει να διατηρούν την ταξινόμηση που τους δόθηκε από τον παραγωγό του αρχείου(δεύτερο επίπεδο).

Πλεονεκτήματα Αρχειακού Δεσμού

- ✦ Διασφαλίζει την ενότητα και ακεραιότητα της αρχειακής μνήμης ενός φυσικού ή νομικού προσώπου
- ✦ Επιτρέπει να αντιληφθούμε το περιεχόμενο των τεκμηρίων, τις μεταξύ τους σχέσεις, το βαθμό και τον τύπο της αρχειακής οργάνωσης του παραγωγού
- ✦ Συνιστά έναν τρόπο διάρθρωσης των πληροφοριών, ένα σύστημα πρόσβασης του ερευνητή στις πληροφορίες του τεκμηριωτικού υλικού.

✦ Επιτρέπει στον αρχειονόμο να απομονώσει αυτοτελείς αρχειακές ενότητες παρέχοντας ασφαλή και αντικειμενική μονάδα για πρόσκτηση, ταξινόμηση και περιγραφή αρχείων.

✦ Διευκολύνει την αρχειακή εργασία κατευθύνοντας την προς τις μεγάλες ενότητες, τα αρχειακά σύνολα, και αφήνοντας κατά μέρος τα μεμονωμένα τεκμήρια.

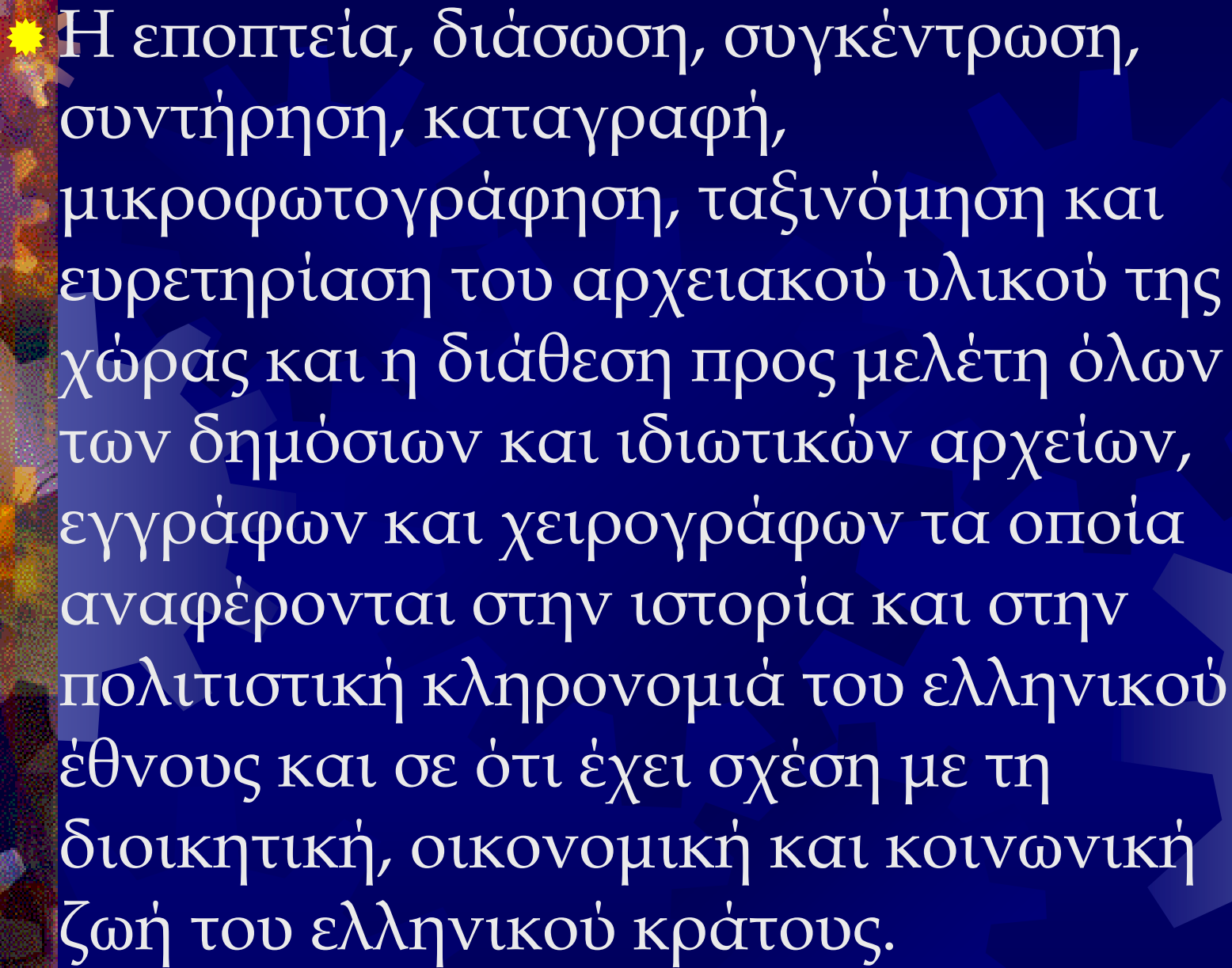
ΑΡΧΕΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- ✱ Πρόσκτηση
- ✱ Ταξινόμηση
- ✱ Περιγραφή
- ✱ Αξιολόγηση
- ✱ Συντήρηση
- ✱ Προβολή

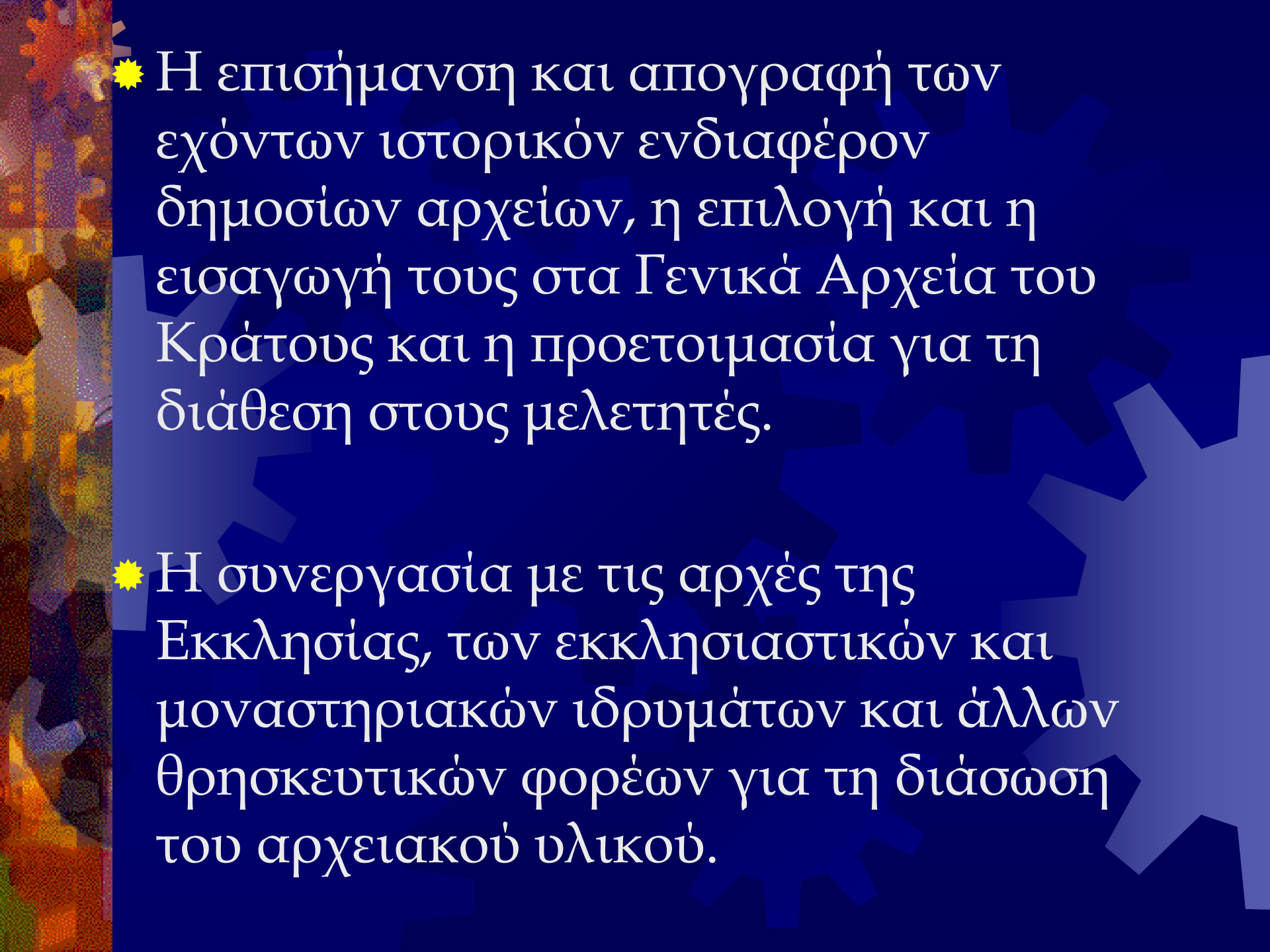
The background features a dark blue field with several large, semi-transparent gears of varying shades of blue. On the left side, there is a vertical strip with a complex, textured pattern in shades of orange, yellow, and brown, resembling a close-up of a gear or a mechanical part.

ΓΕΝΙΚΑ ΑΡΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ-Γ.Α.Κ

ΣΚΟΠΟΣ

The background features a dark blue field with several light blue gears of various sizes. On the left side, there is a vertical strip with a colorful, abstract pattern of orange, yellow, and brown. A small yellow star is located in the top-left corner.

✦ Η εποπτεία, διάσωση, συγκέντρωση, συντήρηση, καταγραφή, μικροφωτογράφιση, ταξινόμηση και ευρετηρίαση του αρχειακού υλικού της χώρας και η διάθεση προς μελέτη όλων των δημόσιων και ιδιωτικών αρχείων, εγγράφων και χειρογράφων τα οποία αναφέρονται στην ιστορία και στην πολιτιστική κληρονομιά του ελληνικού έθνους και σε ότι έχει σχέση με τη διοικητική, οικονομική και κοινωνική ζωή του ελληνικού κράτους.

The background features a dark blue field with several large, semi-transparent gears of various shades of blue and grey. On the left side, there is a vertical strip with a colorful, abstract pattern of orange, red, and yellow, resembling a gear or a textured surface. A small yellow star is positioned at the top left of the text area.

✦ Η επισήμανση και απογραφή των εχόντων ιστορικών ενδιαφέρον δημοσίων αρχείων, η επιλογή και η εισαγωγή τους στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και η προετοιμασία για τη διάθεση στους μελετητές.

✦ Η συνεργασία με τις αρχές της Εκκλησίας, των εκκλησιαστικών και μοναστηριακών ιδρυμάτων και άλλων θρησκευτικών φορέων για τη διάσωση του αρχειακού υλικού.

- ✦ Η συνεργασία με τους κατόχους των ιδιωτικών αρχείων τα οποία παρουσιάζουν ιστορικό ενδιαφέρον.
- ✦ Η εποπτεία των ειδικών αρχείων του άρθρου 39.
- ✦ Η έκδοση δημοσιευμάτων(περιοδικών και αυτοτελών),που εξυπηρετούν τη γνώση των ιστορικών πηγών της χώρας.
- ✦ Η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα σε συνεργασία με άλλους επιστημονικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής.
- ✦ Ο εμπλουτισμός με αγορά ή αποδοχή δωρεάς αρχειακού υλικού από τους κατόχους τους και ομοιότυπων αρχειακού υλικού που βρίσκονται σε ξένα κράτη ή οργανισμούς.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ

Η Κεντρική Υπηρεσία (Κ.Υ) των ΓΑΚ λειτουργεί ως διεύθυνση και διαρθρώνεται ως ακολούθως:

- ✦ Τμήμα Γενικού Ευρετηρίου
- ✦ Τμήμα Σύγχρονων Αρχείων
- ✦ Τμήμα Οργάνωσης και Μελετών
- ✦ Τμήμα Γραμματείας και Λογιστηρίου
- ✦ Τμήμα Συντήρησης και Αναπαραγωγής
- ✦ Τμήμα Βιβλιοθήκης και Αναγνωστηρίων

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΑΡΧΕΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (Ι.Α.Μ.) ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

- ✦ Επισημαίνει, καταγράφει, ταξινομεί και καταλογογραφεί αρχεία δημόσια και ιδιωτικά. Δημοσιεύει τους καταλόγους σε ειδικές αρχειακές εκδόσεις ή σε ηλεκτρονική μορφή
- ✦ Εξυπηρετεί τους πολίτες, δικηγόρους, συμβολαιογράφους, υπηρεσίες, που αναζητούν συμβόλαια, ληξιαρχικές πράξεις και άλλα δημόσια έγγραφα

- ✦ Προσπαθεί να συντηρήσει και να διασώσει σπάνια και πολύτιμα για την ιστορία του τόπου τεκμήρια
- ✦ Διαμορφώνει κατάλληλες συνθήκες με βάση το αρχειακό υλικό για την ανάπτυξη της ιστορικής έρευνας στη Μακεδονία και στη Θεσσαλονίκη
- ✦ Εξυπηρετεί τους ερευνητές, επιστήμονες, ιστορικούς με το να τους διαθέτει το πρωτογενές υλικό των αρχειακών ενοτήτων της και τους καταλόγους αρχείων που έχουν συνταχθεί ενισχύοντας με κάθε δυνατό τρόπο έρευνες και μελέτες της τοπικής ιστορίας
- ✦ Αξιοποιεί το αρχειακό υλικό και οργανώνει εκπαιδευτικές επισκέψεις φέρνοντας σε επαφή μαθητές και πηγές τοπικής ιστορίας

ΑΡΧΕΙΑ ΠΟΥ ΦΥΛΑΣΣΟΝΤΑΙ ΣΤΟ Ι.Α.Μ.

- ✦ Ιεροδικαστικά αρχεία
- ✦ Δικαστικά αρχεία
- ✦ Διοικητικά αρχεία
- ✦ Κτηματολογικά αρχεία
- ✦ Φορολογικά αρχεία

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΟΡΙΣΜΟΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ

Ο όρος «πρωτοδικείο» χρησιμοποιείται με δυο έννοιες και δηλώνει: α) από διοικητική ή οργανική άποψη ορισμένη υπηρεσία ως σύνολο ενώ β) από δικονομική άποψη δικαιοδοτούσα ή δικάζουσα αρχή. Το πρωτοδικείο δικάζει ως μονομελές και ως πολυμελές.

ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΟΡΙΣΜΟΣ

Το σωματείο με τη νομική έννοια ορίζεται ως την προαιρετική ένωση φυσικών προσώπων τα οποία, υπό νομική, συλλογική προσωπικότητα επιδιώκουν κοινούς, «μη κερδοσκοπικούς σκοπούς».

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΡΗΣΗ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

«tres faciunt collegium»

Σύνταγμα της Ελλάδος
ΆΡΘΡΟ 12

281 ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ 21/25 ΙΟΥΝΙΟΥ 1914 «ΠΕΡΙ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ»

«Άρθρ.1. Σωματεία, υπό την έννοια του νόμου τούτου, λογίζονται σύλλογοι ή ενώσεις επτά τουλάχιστον φυσικών προσώπων, άτινα συγκεντρούσι κατά τρόπον διαρκή τας γνώσεις ή ενέργειας αυτών, χωρίς να αφορώσιν εις κερδοσκοπίαν. Τα σωματεία είναι ελεύθερα εν τω Κράτει, εφ' όσον έχουν σκοπό μη απαγορευμένον υπό των νόμων ή της ηθικής».

The background features a dark blue field filled with various sizes of interlocking gears. On the left side, there is a vertical strip showing a cityscape with buildings and a bright sun or light source, creating a warm, golden glow.

ΑΡΘΡΑ 78-107 ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

ΤΕΛΟΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ